

je tu sneseno na těch několika stránkách. Jaká freska vývoje posledního století a jaké výhledy do budoucnosti! Jaká jemná přímo noblesní kritika rozdílů mezi teorií a praksí je na př. ve zmínce, že autor Zákona rakouského z r. 1875, sekční šéf Lemayer náhodou byl vládním zástupcem při prvním veřejném líčení správního soudu r. 1876 a prohrál!, nebo že v třísvazkové oficiální publikaci, vydané u nás r. 1928, nebylo místa pro Nejvyšší správní soud, ač byl prohlašován za jeden z pilířů státu! Tak hutný essay a tak poutavý nedovedl by u nás nikdo jiný napsat než-li Hácha.

Místo prvního presidenta Nejvyššího správního soudu, jehož Hácha r. 1925 dosáhl, bylo pravým jeho působštěm. Neomezoval se jen na řízení a vedení soudu, ale sám se rozsáhlou měrou účastnil prací soudu — alespoň jednou týdně vždy předsedal senátu a vybíral si otázky nejsložitější a nejnepohodlnější, na př. z práva horního, vodního, stavebního, pracovního. Známý často citovaný náleží o pražské universitě (Boh. adm. č. 1596 z r. 1922), velmi obsáhlý a obsahující zejména podrobné historické vyličení základních právních pomě-

rů university, stačil by nejen za práci habilitační, ale za práci profesorskou na kterékoli cizí universitě. (Vyšel s komentářem autorovým ve Věstníku ministerstva vnitra 1923.) Je ukázkou pravé virtuoznosti, jak i zcela podřízená otázka (členství ve zkušební komisi) může vyžadovati k řešení předběžné zkoumání řady zásadních otázek. Kdo umí číst mezi řádky, shledá s potěšením, probíraje se sbírkami nálezů Nejvyššího správního soudu, jak často jeví se v nich stopa vzoru Háchova — a přál by si, aby stopa ta se jevila ve všech nálezích! Naproti tomu zase, zejména v literárních pracích Hoetzlových je vidět ohromný vliv judikatury správního soudu na teorii — i v tom je mnoho nepřímé působnosti Háchovy...

Dr. Hácha v literatuře vědecké vyniká světovou erudicí nejen právníckou, nechť k extrémům, ironickým hlediskem vůči entusiastům, opatrnou formulací závěru, skepsí vůči heslům demokracie a hlavně tím, že prošel přísnou a přesnou školou německé vědy práva správního, zejména Otty Mayera.«

Z právní praxe.

Příspěvek k pojmu výpovědi z bytu a řízení o ní.

Nejvyšší soud stále rozhoduje (naposledy v rozh. č. 18.454 sb.), že nedostatek soudního svolení k výpovědi podle zákonů na ochranu nájemníků nutno uplatnit již v námitkách, aby nedošlo ke zrušení nájemního poměru. Stejně jest rozhodováno (viz na př. rozh. č. 17.919 sb.), že námitky nutno podati z téhož důvodu i proti mimosoudní výpovědi, která nemá potřebných náležitostí. Naproti tomu není třeba a také není přípustno podávati námitky proti projevům, jež se nekryjí s pojmem výpovědi, jak má na mysli § 561 c. ř. s. (srovn. rozh. č. 15.074 a 7465).

V praxi se často naskytne otázka, zda proti té které »výpovědi« mají, či nemají býti námitky podány a jsou-li pak podány, jak o nich má býti rozhodnuto. Nepodání má v zá-pětí risiko, že vypovídáný bude vy-

klizen, podání zbytečných námitek znamená náhradu nákladů sporu. Vše záleží na správné odpovědi na otázku, zda jde v daném případě o výpověď podle § 561 c. ř. s., či nikoliv.

K vymezení pojmu výpovědi a vůbec k otázkám řízení o námitkách podle §§ 571 c. ř. s. a násl. jest zajímavý tento případ:

Sportovní klub má na svém hřišti, vlastnický patřícím obci . . . postaven nouzový domek. Byt v tomto domku obýval zdarma správce hřiště (t. zv. »kustod«) a to vedle platu za služby, které konal pro klub, jako hlídání a ošetřování hřiště, obstarávání rekvisit, atd. Dne 5. X. 1942 dostal správce hřiště od klubu dopis tohoto znění:

»Dle usnesení vedení S. K. . . . zrušujeme s Vámi smluvní poměr a dáváme Vám tímto čtrnáctidenní výpověď dnem 10. října 1942 počínaje. Váš smluvní poměr ke klubu, ve smyslu dohody ze dne 15. října 1941,

končí dnem 24. října 1942 o 12. hodině polední, ku kterémužto dni též vyklidíte nouzový obytný domek, který obýváte.«

První soud námitky vypovídání odmítl a vypovídajícímu klubu přisoudil náklady sporu. Došel totiž k závěru, že úmyslem klubu bylo zrušit služební poměr a ne vypovědět nouzový domek, který ani není nemovitostí.

Rekursní soud z podnětu rekursu vypovídání správce usnesení prvního soudu a řízení tomuto usnesení předcházející zrušil pro zmatečnost a mimosoudní výpověď, pokud se týká vyklizení nouzového obytného domku do 24. října 1942, 12. hod. polední, a námitky odmítl, při čemž vzájemně zrušil náklady řízení opravného i zrušeného.

Z odůvodnění:

»V tomto dopise mluví se o zrušení smluvního poměru ke klubu bez bližšího označení tohoto poměru, z čehož ovšem nelze vyloučiti v uvážení další zmínky o vyklizení domku, že obsahuje i jednostranný projev vůle žalující strany ku zrušení poměru, na základě kterého žalovaný předmětný nouzový domek dosud obýval s tím, aby jej do určité doby vyklidil.

Protože pak, jak týž tvrdí i prokazuje (svědkyně M. V.), tento domek měl od žalující strany pronajatý, bránil se právem proti uvedenému dopisu námitkami, i když neměl náležitosti §§ 565 resp. 562, odst. 1, 2 c. ř. s., neboť i proti výpovědi mimosoudní, jež nevyhovuje těmto náležitostem, jest podati námitky, aby vypovídání zamezil účinnosti jednostranného projevu vůle vypovídajícího, nájemní poměr zrušiti (§ 1116 o. z.).«

V dalším pak došel rekursní soud k závěru, že řečená nouzová stavba jest věcí movitou, resp. stavbou, jak má na mysli § 435 obč. z. a že se na ni nevztahují předpisy o výpovědním řízení podle c. ř. s., ani za platnosti nynějšího stavu ochrany nájemníků. Konečně uznal rekursní soud do- slova:

»Z předešlého tedy vyplývá, že výpověď sama byla již dána nepřipustně, ovšem byla-li dána, jak již rovněž uvedeno, musel se vypovídání brániti, nechtěl-li dopustiti, aby se uskutečnily hmotně právní účinky výpovědi.

Protože šlo o výpověď nepřipustnou, pak měla býti stejně jako námitky odmítnuta a provedené řízení jako zmatečné zrušeno, neboť bylo provedeno, ač zákonné podmínky pro to chyběly, takže bylo projednáváno pořadem práva bez zákonného podkladu (§ 477 č. 6 c. ř. s. srovn. obdobně 15.074 Sb. n. s.). Nestalo-li se tak, bylo na rekursním soudě, aby sám tak učinil z podnětu podaného rekursu.

Výrok o útratách řízení zrušeného i rekursního odůvodněn § 51 posl. odst. c. ř. s., neboť oběma stranám lze přičísti vinu na vedení řízení, žalující straně tím, že volila nepřipustný právní prostředek, žalované tím, že skutečností zmatečnost působících nenamítla a tím i útraty řízení opravného spoluzavinila.«

Nejvyšší soud vyhověl dovola- címu rekursu žalujícího klubu a usnesení rekursního soudu v napa- dené části, zrušující řízení a usnese- ní soudu prvé stolice pro zmatečnost a odmítající mimosoudní výpověď, pokud se týká vyklizení nouzového obytného domku, zrušil. Proto pak také obnovil útratový výrok soudu prvé stolice a útratový výrok re- kursního soudu změnil tak, že návrh žalovaného na přisouzení útrat re- kursu zamítnul a žalovaného uznal povinným nahraditi náklady dovola- cího rekursu. K tomu odůvodnění:

»Jak plyne z mimosoudní výpovědi z 5. října 1942 a bylo zjištěno výsledkem Dr. V. S., rejde o nájemní výpověď, nýbrž o zrušení služebního poměru žalova- ného k žalobci tímto, vlastně jen o jeho sdělení žalovanému, že se jeho služební po- měr podle dohody z 15. října 1941 skončí dnem 24. října 1942 o 12. hod. pol., do kdy musí vykliditi nouzový obytný domek, kte- rý jako součást služební úplaty obývá. Proti tomu by mohl žalovaný případně po- dati žalobu u pracovního soudu nebo se

případně brániti proti žalobě, kterou by mohl žalovaný případně podati žalobu u pracovního soudu nebo se případně brániti proti žalobě, kterou by proti němu podal žalobce u pracovního soudu, ale nebyl oprávněn podati námitky u okresního soudu.... jako by šlo o nájemní výpověď. Učinil-li tak, byl sice tento soud příslušným jednati a rozhodnouti o nich, a jestliže tak učinil a žalovaný podal rekurs, byl krajský soud.... příslušným rozhodnouti o rekursu, ale oba nižší soudy nemohly než námitky odmítnouti, jak také souhlasně a tedy pravoplatně učinily, třebaž z jiných důvodů, a v dovolacím rekursu ani není proti odmítnutí námitek brojeno.

Naproti tomu neprávem zrušil rekursní soud řízení a usnesení soudu prvě stolice pro zmatečnost podle § 477 čís. 6 c. ř. s. a odmítl mimosoudní výpověď, pokud se týká vyklizení nouzového obytného domku. Jak již bylo vylíčeno, byly nižší soudy příslušny k jednání a rozhodnutí o námitkách proti mimosoudní výpovědi z 5. října 1942 jako nájemní výpovědi podaných, ovšem musely je odmítnouti, jak také, třebaž z jiných důvodů, učinily. Mimosoudní výpověď z 5. října 1942 samu odmítnouti nebyl rekursní soud oprávněn a to ani pokud se týká vyklizení nouzového obytného domku obývaného žalovaným jako součást služební úplaty, neboť, jak bylo již doloženo, je mimosoudní výpověď ta jen žalobcovým oznámením žalovanému, že se jeho služební poměr podle dohody z 15. října 1941 skončí dnem 24. října o 12. hod. pol., do kdy musí vykliditi nouzový obytný domek, který jako součást služební úplaty obývá. Není exekucním titulem a to ani po odmítnutí námitek proti ní jako proti nájemní výpovědi podaných, ježto nejde o mimosoudní výpověď smlouvy nájemní (§ 1 čís. 18 ex. ř.), nýbrž mohla by býti nejvýše jen předmětem sporu u pracovního soudu, pokud ovšem nedošlo již k preklusi nebo jinému zániku nároku, jenž by měl býti předmětem takového sporu.

O útratách sporu bylo rozhodnuto podle §§ 41 a 50 c. ř. s.« — (Rozh. nejv. soudu v Brně R I 95/43-2 z 10. IX. 1943.)

Zdeněk Müller.

Zkratky při citacích.

V Právnicku 9/LXXXII z 10. prosince 1943 je vytištěn seznam zkratk úředních sbírek zákonů a nařízení podle oběžníku ministerstva vnitra 1943, str. 178. Poněvadž v zájmu jednotnosti citací je nutno, aby i přispivatelé našeho časopisu dodržovali stejný způsob zkratk, otiskujeme je:

Německý říšský zákoník: Říš. zák. I, po případě Říš. zák. II;

Věstník nařízení říšského protektora: Věstn. ř. prot.;

Verordnungsblatt des Deutschen Staatsministers für Böhmen und Mähren: Věst. ČM;

Ministerialblatt des Reichs- und Preussischen Ministeriums des Innern: MBliV.; Der Deutsche Reichs- und Preussische Staatsanzeiger: RAnz.;

Sbírka zákonů soudních: 1780—1848: sb. zák. soud.;

Sbírka zákonů politických: 1792—1848: sb. zák. pol.;

Sbírka zákonů pro jednotlivé země (1815—1849): česká: čes. prov. sb. zák.; moravská: mor. prov. sb. zák.; slezská: slez. prov. sb. zák.; Sbírka vojenských zákonů (1818—49): sb. zák. voj.;

Rakouský říšský zákoník: rak. ř. z.;

Zemský zákoník český: čes. z. z.;

Zemský zákoník moravský: mor. z. z.;

Zemský zákoník slezský: slez. z. z.;

Sbírka zákonů a nařízení: Sb. (po případě Sb. I, Sb. II);

Úřední list Protektorátu Čechy a Morava: Úř. l. (pro zkrácenou citaci norem tam uveřejněných jest voliti pro dobu před 21. květnem 1940, kdy jednotlivé předpisy nebyly ještě samostatně číslovány, formu na př. »vyhl. Úř. l. č. 26/1940«, pro dobu po 21. květnu 1940 »vyhl. běž. č. 548, Úř. l. č. 175/1943«);

Věstník ministerstva vnitra v Praze: Věst. min. vn.;

Zemský věstník český: čes. z. v.;

Zemský věstník moravský: mor. z. v.;

Pro jednotlivé normy a předpisy, pokud se jejich označení zkracují, jest užiti těchto zkratk: zákon: zák., nařízení: nař., ministerské nařízení: min. nař., vládní nařízení: vl. nař., vyhláška: vyhl., opatření: op., výnos: výn., oběžník: ob.

Při citování normy má býti vždy uvedena nejprve zkratka sbírky a potom teprve číslo, na př. »Sb. č. 103/1926«.